
KULTURALLIANSEN

INNHOOLD

Hvorfor kartlegge?.....	3
Nes kommune	4
Hovedfunnene i Nes kommune.....	4
Planer og strategier i Nes kommune.....	6
Hvordan har vi jobbet med kartleggingen?.....	7
Aktivitet i rommet fordelt på aktivitet	8
Hvem eier rommene som brukes.....	9
Når er husene bygd	10
Hvor ligger rommene	11
Hva brukes lokalene til	13
Størrelse på rommene.....	14
Tilgjengelighet	15
Tilgang på lager	16
Bakgrunnsstøy	16
VEDLEGG.....	17
Rom og hus som er med i undersøkelsen	17
Hvilke lag og foreninger er med i kartleggingen	18
Om Kulturalliansen	18
Bilder fra kommunen.....	19

Forsidebilde:
Auli kirke

Hvorfor kartlegge?

Å ha tilgang til egnede lokaler er den viktigste enkeltfaktoren for å sikre et levende kulturliv over hele landet. Dessverre er dette mangelvare, spesielt for de lokale frivillige kulturorganisasjonene. Selv om mange kommuner har god oversikt over sine kulturlokaler, så er savnet etter en uttømmende og landsomfattende kartlegging stort. Kulturalliansen har derfor, i samarbeid med Norsk musikkråd og Kulturrom, tatt initiativ til å gjennomføre dette. Vi mottar støtte fra Kulturdepartementet og Sparebankstiftelsen til kartleggingen, og har også bred støtte i fylkeskommuner, politikere og – ikke minst – fra kultursektoren og våre egne medlemmer.

Kulturalliansens kartlegging omfatter lokaler som brukes av kulturfrivilligheten i en kommune. Målet med kartleggingen er å gi kommunen et grunnlag for å lage en plan for sine kulturarenaer, og et utgangspunkt for dialog med frivilligheten om tilstand og behov.

For å kunne sammenligne Nes kommune med relevante tall, har vi valgt å bruke tall fra den første samlingsrapporten over 25 kommuner («Kartlegging av 25 kommuner»). Hovedfunnene derfra er:

- De fleste lagene har øving og framføring i kommunale og organisasjonseide bygg
- 76 % av musikk-øvelsene foregår i lokaler som ikke er akustisk egnet for aktiviteten
- Det er for liten kunnskap blant lagene om hvilke akustiske forhold som egner seg til deres aktivitet
- De fleste korpene, samt mange band, øver i skolebygg
- En tredjedel av alle kor øver i kirker, og enda flere holder konsertene sine der
- Grendehus er arena for mange teatre, band og dansere
- 49,2 prosent av lokalene som lagene øver i, er tilrettelagt for personer med nedsattfunksjonsevne. Flere bygg er tilgjengelig enn det den første pilot-rapporten viste
- Aktivitetene har ikke tilstrekkelig tilgang til lager
- Det er stort behov for oppgradering av organisasjonseide bygg

Nes kommune

Hovedfunnene i Nes kommune

I Nes kommune er det kartlagt 24 hus med til sammen 46 rom. De fleste av disse rommene brukes som øvingslokaler, spesielt på skolene. Noen lokaler brukes i hovedsak til fremføring, f.eks. konserter i kirker.

Aktivitetene som er kartlagt:

- 65% musikkrelaterte (i hovedsak korps)
- 25% benyttes til husflid & håndverk
- 8% til teater

Det er Nes kulturråd som har stått for kartleggingen i Nes. Mange av lokalene som er kartlagt i vår database, har ikke registrert aktivitet. Det betyr ikke nødvendigvis at det frivillige kulturfeltet *ikke* er i disse lokalene, men heller at dette er lokaler som kan være tilgjengelige og egnet for kulturfrivilligheten, selv om ikke kartleggerne har hatt anledning til å vurdere aktiviteten i de enkelte rommene i huset.

Tallmaterialet gir oss opplysninger om hustypene. En tredjedel er skoler, en tredjedel er kirkebygg, men Nes har også andre bygg som brukes til kulturaktivitet – f.eks. kulturhuset i Årnes og Fenstad Fotballklubbs klubbhus.

Kommunen eier 62% av lokalene, mens lag/foreninger eier 25%, de øvrige eies av private og trossamfunn. Ingen av de kartlagte lokalene er eid av stat eller fylkeskommune. Eiere av lokalene står som ansvarlig for eventuelle oppgraderinger og utbedringer, og det er derfor viktig å kartlegge det. Nesten 40% er bygget etter 1980, det er en noe yngre bygningsmasse enn gjennomsnittet.

Likevel er det kun ca. 25% som har god universell utforming, med god dørbredde og trinnfri adgang. Ingen av lokalene, heller ikke Kulturhuset, oppgis å ha teleslynge.

Mange uten hørselstap har også behov eller god nytte av forbedrede lytteforhold. Særlig barn med ADHD, Autisme, lese-skrivevansker, generelle lærevansker samt eldre vil ha behov for et forbedret lyd miljø. Dette gjelder også de med et annet morsmål. Her vil f.eks. teleslynge og gode

akustikkforhold gjøre at forestillinger når en mer mangfoldig allmenhet; både som utøvere og som publikum.

Gode akustiske forhold henger ofte sammen med å benytte store nok rom. I tillegg har kor og korps behov for forskjellig akustikk og romklang for å få mest musikkglede og minst hodepine.

I Nes kommune er man så heldige at Akershus musikkråd allerede har gjort kartlegging av akustikkforholdene i mange av lokalene som brukes til kulturaktiviteter i Nes. De publiserer disse på sine nettsider [Norsk musikkråd \(musikklokaler.no\)](http://musikklokaler.no) og selv om noen av målingene er gjort for noen år siden, gir det både fakta og råd om bruk av lokaler. Eksempelvis foreslår de forbedringer av akustikkforholdene i gymsalene på Auli og Skogsbygda skoler, dette kan man ta hensyn til ved oppgraderingen av skolene.

Planer og strategier i Nes kommune

«I tillegg til en rekke friluft- og idrettsmuligheter, har Nes kommune et av de beste kulturtilbudene i Akershus.»

Dette skriver kommunen på sine egne nettsider. De begrunner det med resultatene fra innbyggerundersøkelsen de gjorde i 2012 før utarbeidelsen av ny kommuneplan. Den viste at miljø, kommunen som bosted, samt kultur og idrett er de temaene innbyggerne er mest fornøyd med. Mange av innspillene påpeker at Nes er dyktig på kultur og idrett og at det er gode oppvekstvilkår i kommunen. Samtidig nevner flere at det bør satses på mer bredde i fritidsaktiviteter for barn og ungdom og at det er stort behov for flere sosiale møteplasser

Om Frivillighet: Nes Kommune jobber i henhold til Kommuneplanen 2013-2030.

Kommunen er opptatt av å skape et godt lokalsamfunn gjennom medvirkning fra innbyggere, organisasjoner og næringsliv. De skal legge til rette for samarbeid med frivilligheten innen flere virksomheter og tenke frivillighet i kommunal planlegging. De har utarbeidet en plattform for helhetlig frivillighetspolitikk, og bygger samarbeid med frivilligheten på denne. I plattformen står det bl.a.

- Kommunen skal forenkle for frivilligheten ved å ha tilgjengelige lokaler og møteplasser
- Kommunen skal gjøre seg attraktiv som samarbeidspart til frivilligheten
- Kommunen skal legge til rette for samarbeid med frivilligheten innen flere virksomheter og tenke frivillighet i all kommunal planlegging

Kommunen har ambisjoner om utvikling innen mange felt av kulturlivet og fremhever at de forvalter kulturminner og kulturmiljøer. De har en egen kulturminneplan for materielle kulturminner. De har en stor museumssamling, et kulturhus og mange kulturtjenestetilbud.

Nes kommune skriver at kulturformidling og kulturtilbud skal gjenspeile mangfoldet i befolkningen med fokus på integrering og forebygging av utenforskap.

Nes har siden 2007 hatt et kulturråd som er satt sammen av frivillige representanter fra kategoriene sang og musikk, teater og dans, kunst, brukskunst og øvrige lag og foreninger som hører til under kultur i Nes kommune. Kulturrådet har en samarbeidsavtale med kommunen og er et samarbeidsorgan og høringsinstans mellom kommunen og alle frivillige kulturorganisasjoner i Nes kommune.

Det er altså lagt til rette for arenaer hvor man kan samarbeide om forbedringer og forenklinger.

Nes kommune har mange lag og foreninger, hvorav 37 kulturorganisasjoner står oppført på kommunens nettsider. Av praktiske årsaker er bare ni av disse med i kartlegginga.

Det er verdt å undersøke videre om den lave graden av tilgjengelighet som er kartlagt, er representativ for kulturlokalene i kommunen. I tilfelle er potensialet stort for å støtte bedre universell utforming av kulturlokalene, både private, kommunale og organisasjonseide.

Hvordan har vi jobbet med kartleggingen?

Hovedmålet for prosjektet er å gi kunnskap om lokaler som brukes til kulturformål – hvem som er eier, hvem som bruker dem, og om de er egnet til den bruken de har. Med det nye kartleggingsverktøyet skal de viktigste opplysningene om lokalene registreres og settes i sammenheng. I hovedsak er det kulturfrivilligheten selv som gjennomfører kartlegginger, mot et lite dugnadstilskudd. Vi ser også at fylkeskommunene er interessert, og oppfordrer kommunene til å ta et ansvar, noe flere kommuner også har gjort. Kulturalliansen samarbeider på mange ulike måter for å nå fram på den måten vi best når fram i hver enkelt kommune.

Nes kulturråd har utført kartleggingen i Nes vinteren 2022-2023. Selve databasen som er opprettet består av kartlegginger av rom, lokaler, arenaer og hus som brukes i kultursammenheng, både til øvelse, undervisning, produksjon, forestillinger og framvisning. Kartleggingen fanger ikke bare opp de mest sentrale opplysninger om lokalene, men også brukernes egne oppfatninger av lys- og lydforhold, lager, ventilasjon og tilgang. Brukerne har i tillegg mulighet til å forklare hva de er spesielt fornøyde eller misfornøyde med.

Vi kan ikke vurdere om disse brukeropplevelsene er representative for aktivitetene i Nes, likevel vil vi trekke frem at ingen av de sju korpene som besvarer dette er helt fornøyd med lagringsplassen for sin aktivitet.

Hele databasen ligger tilgjengelig på www.database.musikklokaler.no/kultur

Erfaringsmessig er dette innsikt og kunnskap som mange kommuner er interesserte i, siden de gjerne får spørsmål fra ulike aktører om tilgang til lokaler. Kommunene har også et ansvar for å sørge for at det er en likebehandling mellom ulike frivillige aktører når det kommer til anlegg og lokaler. Da trengs det kunnskap om hvem aktørene er, hvilke behov de har, og hva som eventuelt er utfordringene med tilgang og egnethet.

Vi anbefaler også at man går inn i den nye databasen Kulturlokaler.no. Der finner du råd og veiledninger om utbedring av eksisterende lokaler og bygging av nye kulturbygg, med sjekklister for rom til ulike typer bruk.

Kulturalliansen takker for god innsats, og ønsker lykke til med videre godt arbeid.

Oslo, juni 2023

Marianne Ween

Daglig leder

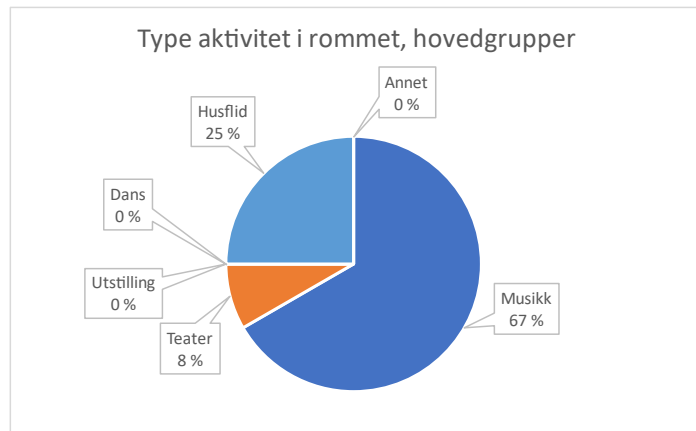
Åse Nilsen og Marie Hustad

Prosjektmedarbeider

Aktivitet i rommet fordelt på aktivitet

Antall rom som brukes av hver kultursjanger

Type aktivitet	Antall
Musikk	8
Teater	1
Dans	0
Utstilling	0
Husflid	3
Annet	0
Sum	12

Type aktivitet, musikk	Antall
Kor	1
Annet lydsvak	0
Korps	7
Annet lydsterk	0
Band	0
Annet forsterket	0
Sum	8

Lydsvak musikk (Akustisk lydsvak musikk):

Musikk som framføres med primært lydsvake instrumenter eller sang. Typiske grupper er sangkor, vokalensembler, visegrupper, strykeorkester og grupper med strengeinstrumenter (for eksempel gitar) uten forsterking.

Forsterket musikk:

Forsterket musikk omfatter all musikk som formidles via forsterker- eller PA-anlegg, dvs. pop- og rockeband (inkl. elektronika), jazzband, vokalgrupper, storband samt musiker eller lignende, der lyd hovedsakelig spres gjennom forsterkeranlegg.

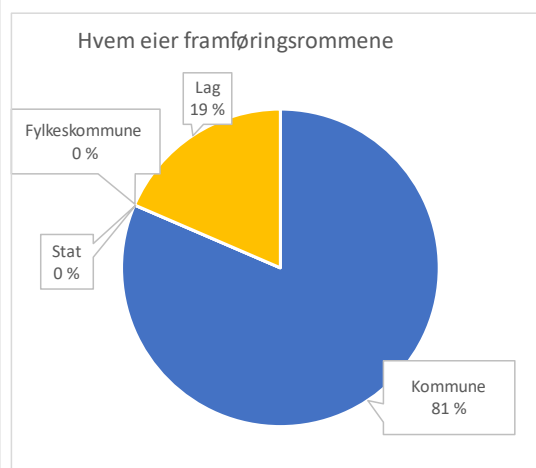
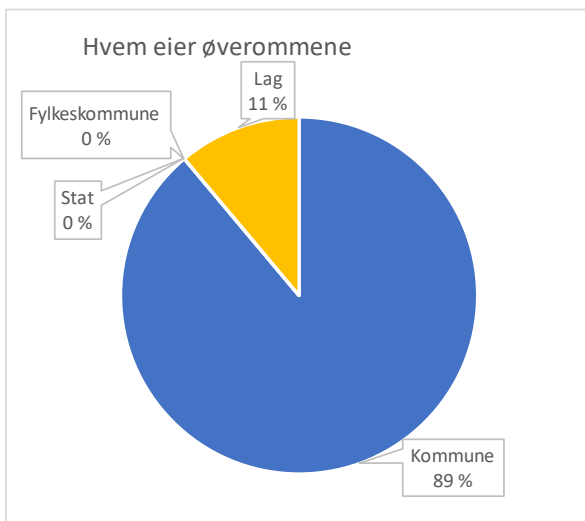
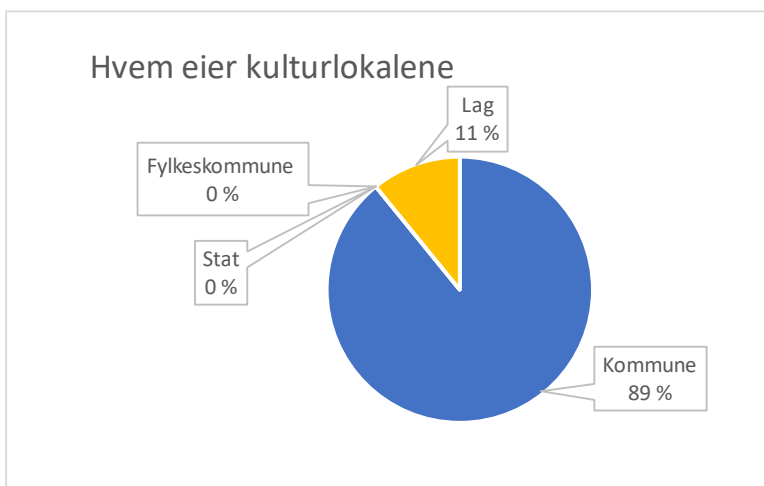
Lydsterk musikk (Akustisk lydsterk musikk):

Musikk som framføres med akustiske instrumenter som produserer kraftig lyd. Typiske grupper er brassband, janitsjarkorps, storband og symfoniorkester med blåsergruppe. Slagverk og operasang går inn i denne kategorien.» Kilde: Norsk musikkråd

Hvem eier rommene som brukes

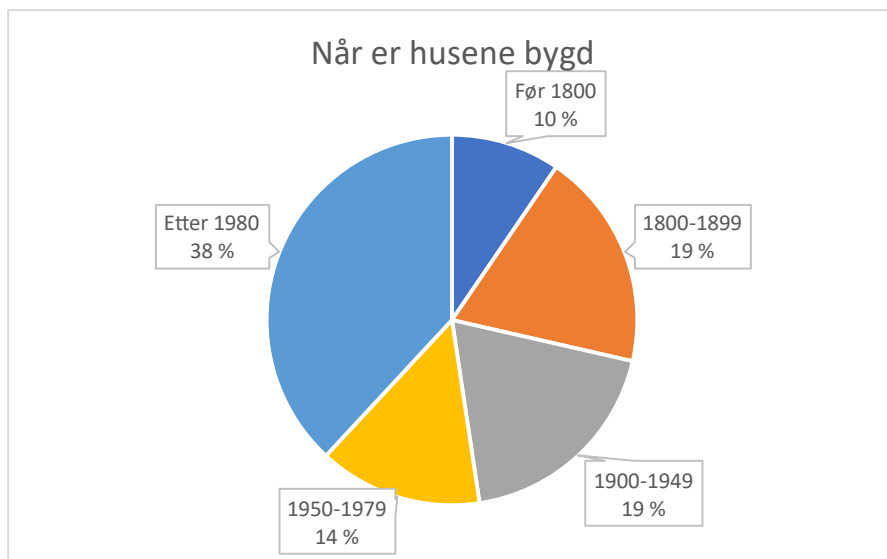
Eiertype	Rom	Aktivitet øving	Aktivitet framføring
Kommune	41	32	22
Fylkeskommune	0	0	0
Stat	0	0	0
Lag	5	4	5
SUM	46	36	27

Eierskap til husene er interessant fordi det sier noe om hvem som har ansvar for – og mulighet til – å forbedre standard og å tilpasse lokalene bedre til ulike kulturaktiviteter. Det sier også noe om hvilke tilskudd som kan være aktuelt å søke for å få til forbedringer.

Når er husene bygd

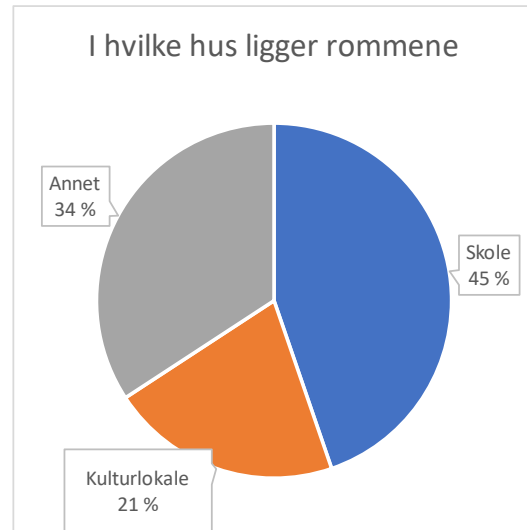
Byggeår	Antall
Før 1800	2
1800-1899	4
1900-1949	4
1950-1979	3
Etter 1980	8
Sum	21

Byggeår er interessant fordi nye regler for sikkerhet, HMS og tilgjengelighet kan føre til påkrevde utbedringer i tillegg til utfordringene med å gjøre lokalene bedre egnede for den aktiviteten som foregår – eller kan foregå – i rommene.

Hvor ligger rommene

Type hus	Antall rom
Skole	17
Kulturlokale	8
Annet	13
Sum	38

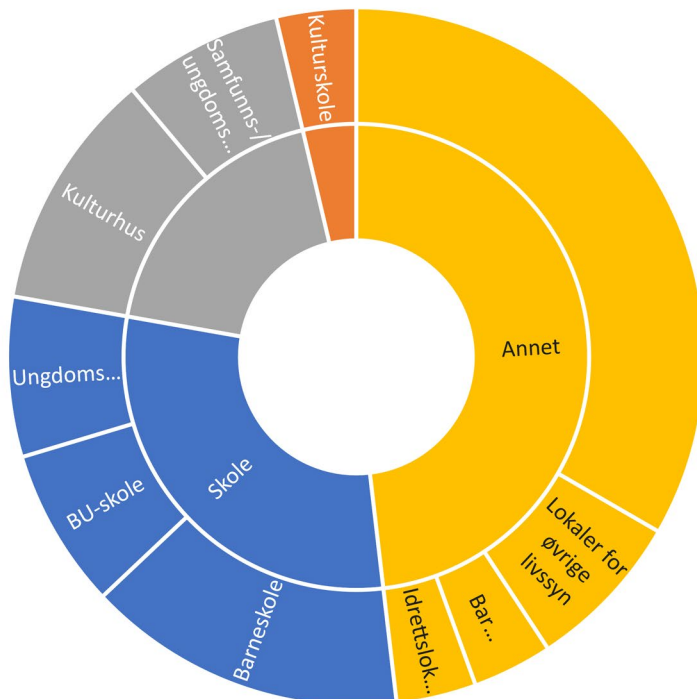

Hustype	Undertype	Øving	Framføring
Skole	Barneskole	8	4
Skole	Ungdomsskole	6	2
Skole	BU-skole	2	2
Skole	Videregående	0	0
Skole	Høyskole	0	0
Kulturskole	Kulturskole	0	1
Kulturlokale	Samfunns-/ungdomshus	2	2
Kulturlokale	Kulturhus	5	3
Kulturlokale	Fritidsklubb	0	0
Kulturlokale	Konsertsted	0	0
Kulturlokale	Bibliotek	0	0
Kulturlokale	Galleri	0	0
Kulturlokale	Museum	0	0
Annet	Idrettslokale	0	1
Annet	Bar/restaurant/ selskapslokale	1	1
Annet	Kirkebygg (Den norske kirke)	2	9
Annet	Menighetshus (Den norske kirke)	0	0
Annet	Lokaler for øvrige livssyn	2	2
Annet	Eldresenter/sykehjem	0	0
Annet	Barnehage	0	0
Annet	Annet	0	0
Sum		28	27

I hvilke hus ligger øverommene

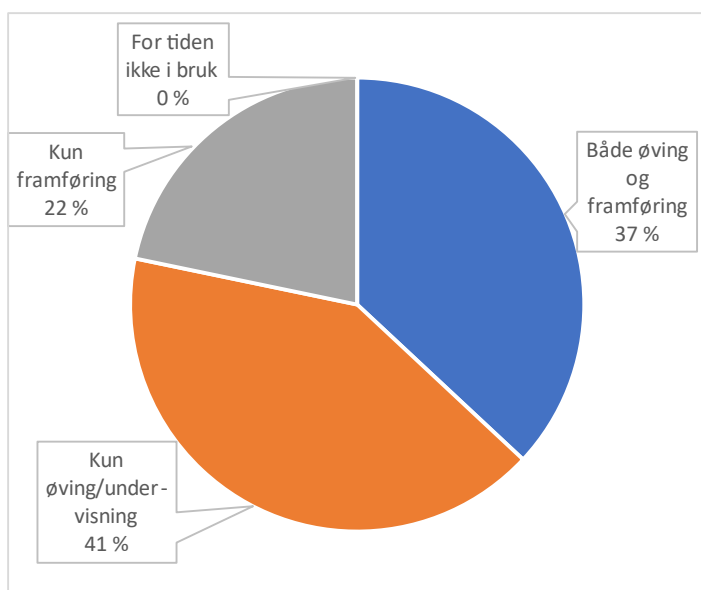
I hvilke hus ligger framføringslokalene

Hva brukes lokalene til

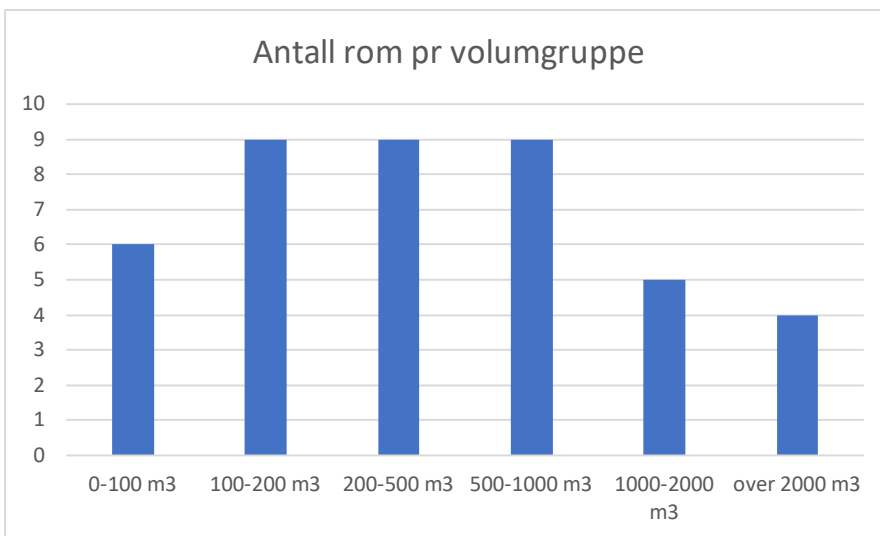
Rommene brukes til

Både øving og framføring	17
Kun øving/under-visning	19
Kun framføring	10
For tiden ikke i bruk	0
Sum	46

Størrelse på rommene

Romstørrelse	Antall
0-100 m ³	6
100-200 m ³	9
200-500 m ³	9
500-1000 m ³	9
1000-2000 m ³	5
over 2000 m ³	4

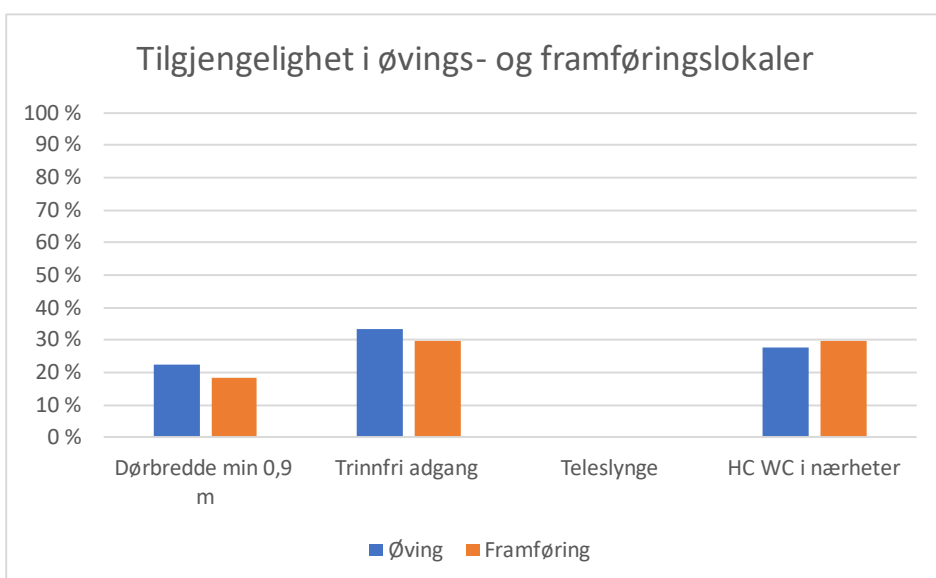
Rommets størrelse, forholdet mellom lengde og bredde, samt rommets takhøyde, er svært viktig for akustikken og hvor mange utøvere/publikum som rommet er egnet for. Øver og framfører man i lokaler som ikke har tilstrekkelig størrelse og akustikk kan det føre til dårligere trivsel og dårligere kunstnerisk resultat, og kan i alvorlige tilfeller også medføre helseskader som tinnitus og hodepine.

Et vanlig klasserom er ofte ca 80 m³ og har takhøyde på ca 2,7 m - dvs et volum på ca 220 m³. Gymsaler (eldre type) har ofte mål på ca 10m x 20 m med 5 m takhøyde - dvs ca 1000 m³. Mange aktiviteter trenger store rom til sin aktivitet, f.eks. skolekorps med 35 medlemmer har behov for ca 1.500 m³.

Informasjon om krav til rom som brukes til ulike musikk-aktiviteter finner du her: [Kunnskap og veiledning om initiering, etablering, utbedring og drift av musikklokaler – Musikklokaler](#)

Tilgjengelighet

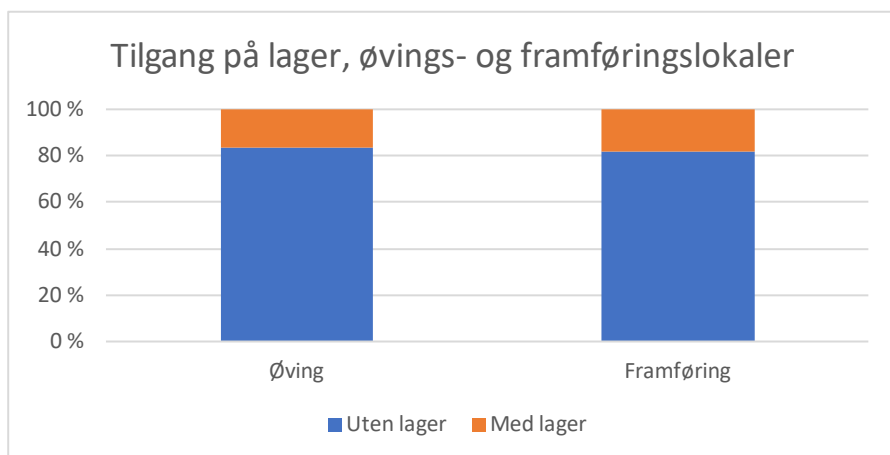
Type	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Dørbredde min 0,9 m	8	22 %	5	19 %
Trinnfri adgang	12	33 %	8	30 %
Teleslynge	0	0 %	0	0 %
HC WC i nærheter	10	28 %	8	30 %
Alle øverom	36		27	

Økede krav til tilgjengelighet gjør at dette må planlegges inn om man skal gjøre endringer i rommene.

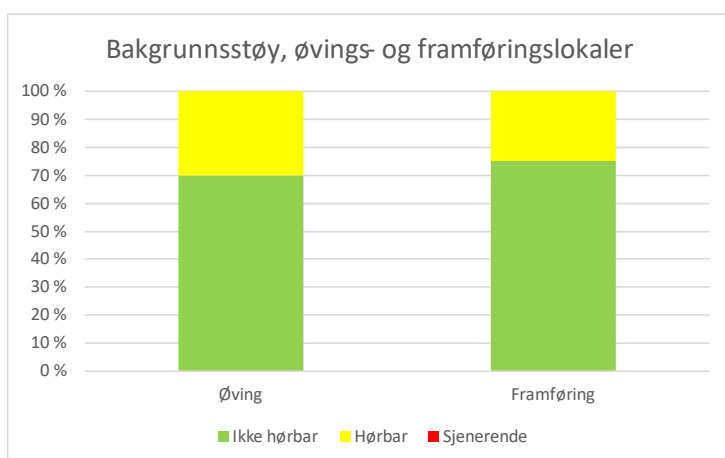
Tilgang på lager

	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Uten lager	30	83 %	22	81 %
Med lager	6	17 %	5	19 %
Sum	36		27	

BAKGRUNNSSTØY

	Øving	Øving	Framføring	Framføring
Ikke hørbar	14	70 %	15	75 %
Hørbar	6	30 %	5	25 %
Sjenerende	0	0 %	0	0 %
Sum	20		20	

VEDLEGG

Rom og hus som er med i undersøkelsen

Hus	Rom
Årnes gamle skole	Rockeverkstedet/musikkrom i kjeller
Årnes gamle skole	Forming 1 og Forming 2
Årnes gamle skole	Vevstue
Årnes gamle skole	Musikklokale 1 og Musikklokale 2
Årnes gamle skole	Diskotek og musikkafe
Årnes gamle skole	Kafé
Vormsund ungdomsskole	Øvesalen i Vormsundhallen
Vormsund ungdomsskole	Musikkrom VUS
Vormsund ungdomsskole	Bandrom 10038 og 10039
Vormsund ungdomsskole	Slagverkrom 10040
Vormsund ungdomsskole	Kantine
Skogbygda skole	Gymsal
Brårud skole	Gymsal
Auli skole	Gymsal
Nes Arena	Lobby 2.etg.
Fjellfoten skole	Gymsal
Østgård skole	Gymsal
Årnes skole, gymsal i Runnirinken	Gymsalen i Runnirinken
Nes Kulturhus	Storsalen
Nes Kulturhus	Rom 01
Nes Kulturhus	Rom 02, base teater
Nes Kulturhus	Kurs/møterom
Nes Kulturhus	Kulturkaféen
Nes Kulturhus	Galleriet
Fenstad skole	Gymsal
Lillerommen	Festsal i 1.etasje
Lillerommen	Ballsal med scene
Neskollen skole	Lobby
Neskollen skole	Gymsal
Neskollen skole	Musikkrom
Auli kirke	Auli kirke
Udenes kirke	Udenes kirke
Nes kirke	Nes kirke
Fenstad kirke	Fenstad kirke
Fenstad kirke	Fenstad kirkestue
Ingeborgrud kirke	Ingeborgrud kirke
Ingeborgrud kirke	Ingeborgrud kirkestue
Årnes kirke	Årnes kirke
Klodsbodding kapell	Klodsbodding kapell
Bodding sanitetshus	Bodding sanitetshus
Romerike International School	Romerike International School
Bøndernes Hus	Bøndernes Hus
Nylænne	Nylænne

Hvilke lag og foreninger er med i kartleggingen

Lag

Nes husflidslag

Nes skolekorps

Nes Janitsjarkorps

Skogbygda skolekorps

Jerpestad og Brårud
skolekorps

Vestsiden musikkorps

Framtun og Auli skolekorps

Nes revy og amatørteater

Godt & Blanda

Om Kulturalliansen

Kulturalliansen er en paraply for frivillige kulturorganisasjoner, stiftet 5. september 2016.

Kulturalliansen vil:

- Styrke det frivillige, organiserte kulturlivets posisjon og rammevilkår i samfunnet.
- Levere faktabaserte råd og innspill til medlemmer, politikere, departement og kommuner for å oppnå dette.

Vi er:

- Felles talerør for det organiserte, frivillige kulturlivet
- Møteplass for organisasjonene
- Kompetansebase for faktabaserte analyser om rammevilkår og behov for det frivillige kulturlivet

Våre medlemmer:

- Vi har 35 medlemsorganisasjoner fra Kulturvernforbundet til Norges Musikkorps forbund, fra teater og kor, til husflid og slektsforskning.

Kulturalliansen støttes av Kulturdepartementet og Sparebankstiftelsen.

Bilder fra kommunen

Under fra venstre:

Vormsund ungdomsskole, kantine /Nes Arena, lobby/Årnes Kirke/Lillerommen ballsal / Ingeborgrud kirke

KULTURALLIANSEN

Kulturalliansen, Øvre Slottsgate 2b, 0157 Oslo, kultur@kulturalliansen.no
www.kulturalliansen.no